

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia protecție socială, sănătate și familie

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

25 mai 2017

CPS-6 nr. 101

R A P O R T - suplimentar

asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 438 din 23.11.2016 (lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat suplimentar proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, deoarece ulterior au parvenit noi amendamente.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului propunerile au fost supuse dezbaterilor în ședința Comisiei, rezultatele cărora sunt expuse în anexa la prezentul raport.

Sinteza propunerilor și obiecțiilor, precum și proiectul de lege redactat în conformitate cu propunerile acceptate de Comisie, anexate la prezentul raport, sunt partea integrantă a acestuia.

În temeiul celor expuse, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu votul unanim al membrilor prezenți (8 voturi – „pro”), propune examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege nr. 438 în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Oxana DOMENȚI,
Președinta Comisiei

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 14 alineatul (2), sintagma „autoritatea administrației publice locale” se substituie cu sintagma „autoritatea tutelară locală”.

2. La articolul 47, alineatul (2) se completează în final cu textul: „Fiind informați despre un caz de naștere sau la adresarea mamei după naștere, instituția medico-sanitară/medicul de familie din localitate sînt obligați să întreprindă, în termen de 3 zile lucrătoare, măsurile necesare de constatare a nașterii copilului și, în cazul constatării acesteia, să elibereze certificatul medical constatator de naștere, chiar dacă mama nu are domiciliul în această localitate.”

3. La articolul 51, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul copiilor separați de părinți, drepturile copilului la îngrijire și educație sînt asigurate de reprezentantul legal.”

4. Articolul 53:

alineatul (2) se completează în final cu textul: „Părinții poartă răspundere, prevăzută de legislație, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de îngrijire și educație a copilului.”

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Dacă plasarea copilului într-un serviciu social de plasament a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau de alte acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea copilului, instanța de judecată, la cererea autorității tutelare teritoriale, va examina posibilitatea de încasare de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru îngrijirea și educația copilului în serviciul/serviciile sociale de plasament din momentul plasării pînă în momentul reintegrării copilului în familia părinților, în condițiile stabilite de Guvern.”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Angajații autorităților administrației publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau din subordinea acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, în organele de drept, în conformitate cu mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, sînt obligați să transmită autorității tutelare locale/teritoriale sesizările privind copiii aflați în situație de risc, precum și cele privind cazurile de violență, neglijare sau exploatare a copiilor în cadrul serviciilor sociale, al instituțiilor medicale, educaționale și culturale.”

articolul se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Persoanele fizice care dețin informații despre un caz suspect de violență, neglijare sau exploatare a copilului sînt obligate să le comunice autorității tutelare locale/teritoriale sau organelor de drept.”

5. Codul se completează cu articolele 57¹ și 57² cu următorul cuprins:

„Articolul 57¹. Dreptul copilului la repararea prejudiciului material și moral

(1) Copilul are dreptul la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea integrității corporale sau a sănătății, prin încălcarea drepturilor personale nepatrimoniale ca urmare a violenței, neglijării, exploatării sau eschivării în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, care au prejudiciat viața și sănătatea copilului, precum și prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o autoritate publică sau instituție a obligației stabilite de actele normative în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit prejudiciu.

(2) Repararea prejudiciului material și moral are loc în modul prevăzut de legislația civilă.

Articolul 57². Autoritățile tutelare în domeniul protecției copilului

Autoritățile tutelare sînt:

a) autoritatea tutelară teritorială – secțiile/direcțiile asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția copilului Chișinău. În municipiile Bălți și Chișinău, autoritățile tutelare teritoriale exercită și atribuțiile de autoritate tutelară locală, cu excepția unităților administrativ-teritoriale autonome din componența acestora, în cadrul cărora atribuțiile de autoritate tutelară locală sînt exercitate de primarii unităților administrativ-teritoriale respective;

b) autoritatea tutelară locală – primarii de sate (comune), orașe și municipii (cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău).”

6. La articolul 61, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul existenței unor conflicte de interese între părinți și copii, acestea se soluționează prin decizia autorității tutelare locale de la locul aflării copilului, care poate fi atacată pe cale judecătorească, interesele copiilor, în acest caz, fiind reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială.”

7. La articolul 64, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul nerespectării hotărîrii instanței judecătorești, la cererea părintelui care locuiește separat de copil, instanța judecătorească, ținînd cont de interesele și opinia copilului, în funcție de vîrsta și gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.”

8. La articolul 66 alineatul (3), textul „autoritatea tutelară să transmită copilul unei instituții de stat și să-l ia la evidență, asigurîndu-i în continuare apărarea drepturilor și intereselor legitime” se substituie cu textul „autoritatea tutelară teritorială să dispună plasamentul copilului în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți”.

9. La articolul 69, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Copiii ai căror părinți/al căror unic părinte sînt decăzuți/este decăzut din drepturile părintești sînt plasați în servicii de plasament în baza dispoziției autorității tutelare teritoriale.”

10. Articolul 71:

la alineatul (1), cuvintele „și punerea acestuia la dispoziția autorității tutelare” se substituie cu cuvintele „și asigurarea protecției copilului de către autoritatea tutelară teritorială”;

alineatul (4) se completează în final cu textul „, în a cărei evidență se află copilul”.

11. La articolul 72, alineatul (2) se completează în final cu textul „în a cărei evidență se află copilul și în baza avizului pozitiv al autorității tutelare locale în a cărei rază locuiesc părinții copilului”.

12. Articolul 142:

la alineatul (1), cuvintele „rămași fără ocrotire părintească” se substituie cu cuvintele „separați de părinți”;

la alineatul (2), cuvintele „fără adoptarea de către autoritatea tutelară a unei hotărâri suplimentare” se substituie cu cuvintele „fără emiterea unei dispoziții suplimentare de către autoritatea tutelară”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Tutela și curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”

articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Tutela și curatela asupra copiilor ai căror părinți/al căror unic părinte sînt plecați/este plecat peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”

13. Articolul 146:

alineatul (7) se completează în final cu textul „teritoriale, care a dispus plasamentul planificat”;

la alineatul (8), după cuvintele „autorității tutelare” se introduc cuvintele „în a cărei evidență se află copilul”.

14. La articolul 42 alineatul (1) literele a) și c) și alineatul (2), la articolul 52 alineatul (2), articolul 55 alineatul (4), articolul 56 alineatele (2) și (3), articolul 60 alineatul (4) și articolul 71 alineatele (2) și (3), după cuvântul „tutelară” se introduce cuvântul „locală” la forma gramaticală corespunzătoare.

15. La articolul 63 alineatul (3), articolul 64 alineatul (2), articolul 65 alineatele (1) și (2), articolul 69 alineatul (3), articolul 70 alineatul (2), articolul 73 alineatele (1) și (2), articolul 74 alineatul (3), articolul 94 alineatul (5) și articolul 146 alineatul (2), după cuvântul „tutelară” se introduce cuvântul „teritorială” la forma gramaticală corespunzătoare.

16. La articolul 53 alineatele (2) și (5) și articolul 68 alineatele (2) și (3), după cuvântul „tutelară” se introduce textul „locală/teritorială” la forma gramaticală corespunzătoare.

17. Capitolul 20 se abrogă.

Art. II. – La articolul 25 alineatul (1) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 97–99, art. 765), cu modificările și completările ulterioare, textul „în termen de 24 de ore” se substituie cu cuvântul „imediat”.

Art. III. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 201² cu următorul cuprins:

„Articolul 201². Exercițarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești

Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercițarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.”

Art. IV. – La articolul 13 din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 249), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (2) se completează cu literele b¹) și b²) cu următorul cuprins:

„b¹) organizează activități de prevenire a situațiilor de risc pentru copii și susțin dezvoltarea capacităților familiei în îngrijirea și educația copilului;

b²) asigură protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți;”.

Art. V. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35, art. 116), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 14, alineatul (2) se completează cu litera y²) cu următorul cuprins:

„y²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului;”.

2. Articolul 29 alineatul (1):

la litera j), textul „a autorității tutelare,” se exclude;

litera q) va avea următorul cuprins:

„q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală în condițiile legii;”.

Art. VI. – Articolul 7 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167–172, art. 534), cu completările ulterioare, se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) în cooperare cu autoritățile tutelare locale, cu alte autorități și instituții care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, precum și cu organele de drept, întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980.”

Art. VII. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – В Семейный кодекс № 1316/2000 (Официальный монитор Республики Молдова, 2001 г., № 47–48, ст. 210), с последующими изменениями и дополнениями, внести следующие изменения и дополнения:

1. В части (2) статьи 14 слова «органом местного публичного управления» заменить словами «местным органом опеки».

2. Часть (2) статьи 47 дополнить следующим предложением: «Получив информацию о случае рождения ребенка или по обращению матери после родов, местное медико-санитарное учреждение/семейный врач обязаны в течение 3 рабочих дней принять необходимые меры по установлению факта рождения ребенка, и в случае его установления – выдать медицинскую справку, констатирующую рождение ребенка, даже если мать не проживает в данной местности.».

3. Часть (4) статьи 51 изложить в следующей редакции:

«(4) В случае детей, разлученных с родителями, права ребенка на уход и его воспитание обеспечиваются его законным представителем.».

4. В статье 53:

часть (2) дополнить следующим предложением: «Родители несут предусмотренную законодательством ответственность за невыполнение или ненадлежащее выполнение своих обязанностей по уходу за ребенком и его воспитанию.»;

дополнить статью частью (5¹) следующего содержания:

«5¹) Если размещение ребенка в социальную службу размещения обусловлено насилием, пренебрежением, эксплуатацией, отказом или иными

действиями, представляющими угрозу для жизни и здоровья ребенка, судебная инстанция по требованию территориального органа опеки рассматривает возможность взыскания с виновного родителя/родителей в установленном Правительством порядке затрат на уход за ребенком и его воспитание в социальной службе/службах с момента его размещения до реинтеграции в семью.»;

часть (б) изложить в следующей редакции:

«(б) Сотрудники центральных и местных органов публичного управления, а также структур, учреждений и служб, входящих в состав или подведомственных этим органам, работающие в сфере социальной защиты, образования, здравоохранения и правоохранительных органов, в соответствии с механизмом межотраслевого сотрудничества в области выявления, оценки, направления, помощи и мониторинга детей – жертв и потенциальных жертв насилия, пренебрежения, эксплуатации и торговли обязаны направлять в компетентный орган сообщения о детях, находящихся в ситуации риска, а также о случаях насилия, пренебрежения или эксплуатации детей, находящихся в социальных службах, медицинских, образовательных и культурных учреждениях.»;

дополнить статью частью (7) следующего содержания:

«(7) Физические лица, обладающие информацией о случае, вызывающем подозрение в насилии, пренебрежении или эксплуатации ребенка, обязаны сообщить об этом в местный/территориальный орган опеки или в правоохранительные органы.».

5. Дополнить закон статьями 57¹ и 57² следующего содержания:

«Статья 57¹. Право ребенка на возмещение материального и морального ущерба

(1) Ребенок имеет право на возмещение материального и морального ущерба, вызванного причинением телесных повреждений или вреда здоровью, нарушением личных неимущественных прав, в результате насилия, пренебрежения, эксплуатации ребенка или любой иной формой уклонения родителей от осуществления своих родительских прав и обязанностей, причинивших вред жизни и здоровью ребенка, а также невыполнением или ненадлежащим выполнением публичным органом или учреждением обязательств, установленных нормативными актами в целях защиты от риска причинения определенного ущерба.

(2) Возмещение материального и морального ущерба производится в порядке, предусмотренном гражданским законодательством.

Статья 57². Органы опеки в области защиты прав ребенка

Органами опеки являются:

а) территориальный орган опеки – отделы/управления социального обеспечения и защиты семьи/Управление по защите прав ребенка муниципия Кишинэу. В муниципиях Бэлць и Кишинэу территориальный орган опеки осуществляет и полномочия местного органа опеки, за исключением входящих в их состав автономных административно-территориальных единиц, в которых полномочия местного органа опеки осуществляют примары соответствующих административно-территориальных единиц;

б) местный орган опеки – примары сел (коммун), городов и муниципиев (за исключением муниципиев Бэлць и Кишинэу).».

6. Часть (3) статьи 61 изложить в следующей редакции:

«(3) В случае возникновения конфликта интересов между родителями и детьми таковой разрешается решением местного органа опеки по месту нахождения ребенка, которое может быть обжаловано в суде, интересы детей в данном случае представляются территориальным органом опеки.».

7. Часть (3) статьи 64 изложить в следующей редакции:

«(3) При невыполнении решения судебной инстанции по требованию того из родителей, который проживает отдельно от ребенка, судебная инстанция может вынести решение о передаче ему ребенка, исходя из интересов последнего и учитывая его мнение, возраст и степень зрелости.».

8. В части (3) статьи 66 слова «обязывает орган опеки и попечительства передать ребенка в государственное учреждение, взять его на учет и обеспечить в последующем защиту его прав и законных интересов.» заменить словами «обязывает территориальный орган опеки распорядиться о размещении ребенка в соответствии с положениями Закона об особой защите детей, находящихся в ситуации риска, и детей, разлученных с родителями, № 140/2013.».

9. Часть (2) статьи 69 изложить в следующей редакции:

«(2) Дети, родители/единственный родитель которых лишены/лишен родительских прав, размещаются в социальные службы размещения на основании распоряжения территориального органа опеки.».

10. В статье 71:

в части (1) слова «и передать его в распоряжение указанного органа.» заменить словами «и обеспечении защиты ребенка территориальным органом опеки.»;

часть (4) дополнить следующими словами «, на учете которого находится ребенок.».

11. Часть (2) статьи 72 дополнить словами «, на учете которого находится ребенок, на основании положительного заключения местного органа опеки по месту жительства родителей ребенка.».

12 . В статье 142:

в части (1) слова «оставшимися без попечения родителей,» заменить словами «разлученными с родителями,»;

в части (2) слова «без принятия органами опеки и попечительства дополнительного решения.» заменить словами «без вынесения органом опеки дополнительного распоряжения.»;

часть (4) изложить в следующей редакции:

«(4) Опека и попечительство над детьми, временно оставшимися без попечения родителей, над детьми, оставшимися без попечения родителей, устанавливается распоряжением территориального органа опеки в соответствии с положениями Закона об особой защите детей, находящихся в ситуации риска, и детей, разлученных с родителями, № 140/2013.»;

дополнить статью частью (5) следующего содержания:

«(5) Опека и попечительство над детьми, чьи родители/чей единственный родитель уехали/уехал за границу на срок более 3 месяцев, устанавливается распоряжением местного органа опеки в соответствии с положениями Закона об особой защите детей, находящихся в ситуации риска, и детей, разлученных с родителями, № 140/2013.».

13. В статье 146:

в части (7) слова «органом опеки и попечительства.» заменить словами «территориальным органом опеки, распорядившимся о запланированном размещении.»;

часть (8) слова «органу опеки и попечительства» заменить словами «органу опеки, на учете которого находится ребенок.».

14. В пунктах а) и с) части (1) и части (2) статьи 42, в части (2) статьи 52, части (4) статьи 55, частях (2) и (3) статьи 56, части (4) статьи 60 и частях (2) и (3) статьи 71 слово «орган» заменить словами «местный орган» в соответствующем падеже.

15. В части (3) статьи 63, части (2) статьи 64, частях (1) и (2) статьи 65, части (3) статьи 69, части (2) статьи 70, частях (1) и (2) статьи 73, части (3) статьи 74, части (5) статьи 94 и части (2) статьи 146 слово «орган» заменить словами «территориальный орган» в соответствующем числе и падеже.

16. В частях (2) и (5) статьи 53 и частях (2) и (3) статьи 68 слова «орган опеки и попечительства» заменить словами «местный/территориальный орган опеки» в соответствующем падеже.

17. Главу 20 признать утратившей силу.

Ст. II. – В части (1) статьи 25 Закона об актах гражданского состояния № 100/2001 (Официальный монитор Республики Молдова, 2001 г., № 97–99, ст. 765) с последующими изменениями и дополнениями, слова «в течение 24 часов» заменить словом «незамедлительно».

Ст. III. – Уголовный кодекс Республики Молдова № 985/2002 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2009 г., № 72–74, ст. 195), с последующими изменениями и дополнениями, дополнить статьей 201² следующего содержания:

«Статья 201². Ненадлежащее выполнение родительских обязанностей

~~X~~ Злостное уклонение родителей от выполнения родительских обязанностей, повлекшее размещение ребенка в учреждения интернатного типа или в социальные службы размещения,

наказывается штрафом в размере от 300 до 500 условных единиц или неоплачиваемым трудом в пользу общества на срок от 100 до 120 часов.».

Ст. IV. – Часть (2) статьи 13 Закона о социальной помощи № 547/2003 (Официальный монитор Республики Молдова, 2004 г., № 42–44, ст. 249), с

последующими изменениями и дополнениями, дополнить пунктами b¹) и b²) следующего содержания:

«b¹) организуют деятельность по предотвращению ситуаций риска для детей и поддерживают развитие потенциала семьи, направленного на уход и воспитание ребенка;

b²) обеспечивают защиту детей, находящихся в ситуации риска, и детей, разлученных с родителями;».

Ст. V. – В Закон о местном публичном управлении № 436/2006 (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, № 32–35, ст. 116) с последующими изменениями и дополнениями, внести следующие изменения и дополнение:

1. Часть (2) статьи 14 дополнить частью пунктом y²) следующего содержания:

«y²) принимает решение о создании должности специалиста по защите прав ребенка;».

2. В части (1) статьи 29:

в пункте j) слова «органа опеки и попечительства,» исключить;

пункт q) изложить в следующей редакции:

«q) осуществляет функции местного органа опеки в соответствии с законом;».

Ст. VI. – Статью 7 Закона об особой защите детей, находящихся в ситуации риска, и детей, разлученных с родителями, № 140/2013 (Официальный монитор Республики Молдова, 2013 г., № 167–172, ст. 534), с последующими дополнениями, дополнить пунктом o) следующего содержания:

«o) принимает в сотрудничестве с местными органами опеки, с другими органами и учреждениями в области социальной защиты, образования, здравоохранения, а также правоохранительными органами необходимые меры для обеспечения реализации положений Конвенции о гражданских аспектах международного похищения детей, принятой в Гааге 25 октября 1980 года.».

Ст. VII. – Правительству в шестимесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

Sinteza
propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
nr. 438 din 23.11.2016
(lectura II)

Nr. d/o	Autorul propunerilor, obiecțiilor	Articolul, alineatul	Textul proiectului de lege	Conținutul propunerilor, Obiecțiilor	Decizia Comisiei sesizate în fond	Redacția finală a propunerii, obiecției acceptate de către Comisia sesizată în fond sau motivarea neacceptării
1	2	3	4	5	6	7
1.	Deputații O. Domentii V. Stratan B. Golovin V. Cernat L. Lupu V. Panciuc E. Hrenova V. Odnostalco Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. I pct.4 art. 53 Codul familiei	Art. 53 se completează cu alin.(5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Dacă plasarea copilului într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau de eschivarea în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, instanța de judecată, la cererea autorității tutelare teritoriale, dispune încasarea de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului în	Propunem completarea articolului 53, alineatul (5 ¹) la final cu sintagma „în condițiile stabilite de Guvern.” Se propune următorul conținut: Se al alineatului (5) ¹ „Dacă plasarea într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare,	Se acceptă (8 - pro)	În final, art. 53 alin.(5 ¹) va fi expus în următoarea redacție: „(5) ¹ Dacă plasarea copilului într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea copilului, instanța de judecată, la cererea autorităților tutelare teritoriale va examina posibilitatea de încasare de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului/copilor în serviciul/serviciile sociale de la

1	2	3	4	5	6	7
			serviciu/serviciile sociale de la momentul plasării pînă la momentul reintegrării copilului în familia părinților.”;	abandon sau acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea copilului, instanța de judecată, la cererea autorităților tutelare teritoriale va examina posibilitatea de încasare de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului/copiilor în serviciu/serviciile sociale de la momentul plasării pînă la momentul reintegrării copilului/copiilor în familia părinților.” Pe de o parte, autorii încearcă să propună o listă de cauze pentru pedepsirea părinților, pe de altă parte, propun o abordare de opțiuni nelimitate pentru pedeapsa acestora: „eschivarea în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești”. Este extrem de important ca statul să apere copiii de abuz, violență, muncă silnică, dar, în același timp, trebuie să fim foarte preciși în cerințele pe care le înaintăm. Nu putem accepta		momentul plasării pînă la momentul reintegrării copilului/copiilor în familia părinților, în condițiile stabilite de Guvern.”;

1	2	3	4	5	6	7
				<p>formule largi gen „orice eschivare”. Faptul că un părinte nu satisface anumite doleanțe ale copilului, nu înseamnă că este o eschivare.</p> <p>Dacă plasarea în serviciul social a fost cauzată de sărăcie sau starea financiară extrem de precară a familiei, nu are nici un rost să pedepsim acești părinți cu amenzi destul de mari. De aceea, se propune ca instanța de judecată să examineze posibilitatea încasării sumelor de bani necesari educării și creșterii copilului.</p>		
2.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. I pct.5 art. 57 ¹	Se completează cu articolul 57 ¹ . „Articolul 57 ¹ . Dreptul copilului la repararea prejudiciului material și moral (1) Copilul are dreptul la repararea prejudiciului material și moral cauzat din vătămare a integrității corporale sau a sănătății, încălcarea drepturilor	La articolul 57 ¹ , fraza „eschivării în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești” se va înlocui cu fraza: „acțiuni care au periclitat viața și sănătatea copilului”. Conform tehnicii legislative textul legii trebuie să fie cât mai precis și fără echivoc.	Se acceptă parțial (8 - pro)	Propunem completarea textului cu referire la faptul, că eschivarea părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești urmează să prejudicieze viața și sănătatea copilului. Astfel, art. 57 ¹ va avea următorul conținut: „Articolul 57 ¹ . Dreptul copilului la repararea prejudiciului material și moral

1	2	3	4	5	6	7
			<p>personale nepatrimoniale, urmare a violenței, neglijării, exploatării sau eschivării în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, precum și a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare, de către o autoritate publică, instituție a obligației stabilite printr-un act normativ în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit prejudiciu.</p>	<p>Fraze generale care nu indică în mod concret care este obligația părintelui nu pot fi acceptate.</p>		<p>(1) Copilul are dreptul la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea integrității corporale sau a sănătății, încălcarea drepturilor personale nepatrimoniale, urmare a violenței, neglijării, exploatării sau eschivării în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, care au prejudiciat viața și sănătatea copilului, precum și a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare, de către o autoritate publică, instituție a obligației stabilite printr-un act normativ în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit prejudiciu”.</p>
3.	Deputatul Lilian Carp	Art. I, pct.5 art. 57 ² , lit. b) Codul familiei	b) autoritatea tutelară locală – primării de sate (comune) și de orașe.”	Art. 57 ² , lit. b), după sintagma „primării de sate (comune) de completat cu sintagma „orașe și de municipii”.	Se acceptă. (8 – pro)	Art. 57 ² , lit. b) va avea următorul cuprins: „b) autoritatea tutelară locală-primării de sate (comune), orașe și municipii (cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți).”

1	2	3	4	5	6	7
4.	Deputatul Vasile Bolea Direcția generală juridică	Art. I pct. 8 art. 66 alin. (3)	La articolul 66 alineatul (3), textul „să transmită copilul unei instituții de stat și să-l ia la evidență, asigurându-i în continuare apărarea drepturilor și intereselor legitime” se substituie cu textul „teritorială să dispună plasamentul copilului în condițiile legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți.”	Întru respectarea normelor de tehnică legislativă și a prevederilor enunțate, recomandăm ca să fie examinată intenția autorilor la utilizarea sintagmei „legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți” la Art. I pct.8 și pct.12 (alineatele 4 și 5) din proiectul de lege și înlocuirea acesteia cu trimitere expresă la Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți. La moment prevederile legale la care se face trimitere se conțin doar în Legea nr.140/2013.	Se acceptă (8 - pro)	Redacția finală a acestei modificări va avea următorul cuprins: „La articolul 66 alineatul (3), textul „să transmită copilul unei instituții de stat și să-l ia la evidență, asigurându-i în continuare apărarea drepturilor și intereselor legitime” se substituie cu textul „teritorială să dispună plasamentul copilului în conformitate cu Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.” Art. 142, alin. (4) și alin. (5) vor avea următoarea redacție: „(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, conform prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a
Art. I pct.12 Art.142, alin.(4)	Articolul 142, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a		Se acceptă (8 - pro)			

1	2	3	4	5	6	7
			copiilor separați de părinți.”; se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Tutela/curatela asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte/este plecat pe un termen mai mare de 3 luni peste hotare se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți.			copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți”; se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Tutela/curatela asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat pe un termen mai mare de 3 luni peste hotare se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, conform prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”
5.	Deputatul Vasile Bolea	Art. III Art. 201 ² alin.(1) Codul penal	„Articolul 201 ² Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești (1) Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu	Se propune expunerea concretă a instituțiilor și serviciilor în care poate fi plasat copilul.	Se acceptă (8 - pro)	Articolul 201 ² alin.(1) va avea următorul cuprins: Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale alternative, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500

1	2	3	4	5	6	7
			<p>muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.</p>			<p>unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.</p>
6.	<p>Deputatul Igor Vreamea</p>	<p>Art. III Art. 201² alin.(2)</p>	<p>Articolul 201². Exercițarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești (2) Refuzul sau eschivarea cu rea-voință, sub orice formă, a părinților de a (re)integra copilul în familie, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 150 de ore.</p>	<p>Propunem excluderea alin. (2) al articolului 201², deoarece acesta nu va asigura realizarea scopului de asigurare a unui mediu prielnic pentru reintegrarea copilului în familie, ci dimpotrivă va exista riscul ca unii părinți să întreprindă acțiuni mimate, doar pentru evitarea răspunderii penale care poate surveni, ceea ce poate genera consecințe negative pentru copil. Or, (re)integrarea copilului se stabilește cu o consultare obligatorie a părinților, care urmează a fi benevolă și nesilită de nimeni.</p>	<p>Se acceptă (7 - pro)</p>	<p>Articolul 201² alin. (2) se exclude Art. III va fi expus în următoarea redacție: „Articolul 201². Exercițarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale alternative, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.</p>
7.	<p>Deputatul Igor Vreamea</p>	<p>Art. III Art. 201³</p>	<p>Articolul 201³. Împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa</p>	<p>Propunem excluderea articolului 201³, deoarece formularea actuală a dispoziției articolului dat încalcă</p>	<p>Se acceptă (7 - pro)</p>	<p>Articolul 201³ se exclude.</p>

1	2	3	4	5	6	7
			<p>împiedicarea neîntemeiată a unuia sau ambilor părinți să comunice cu copilul ori să ia parte la educarea lui, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.”</p>	<p>principiul <i>non bis in idem</i> (dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori) prevăzut de Codul de procedură penală la articolul 22 și Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului la articolul 4, prin faptul că stabilește o sancțiune suplimentară, penală, pentru fapta care deja a fost sancționată contravențional. Iar în conformitate cu principiul proporționalității și ținându-se cont de gradul prejudiciabil al faptei, considerăm că este suficientă aplicarea sancțiunii contravenționale pentru o astfel de inacțiune. Mai mult ca atât, fapta de împiedicare a exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa este incriminată deja la articolul 64 din Codul contravențional.</p>		

1	2	3	4	5	6	7
8.	Deputatul Tudor Deliu	Art. V pct. 1 Art. 14 alin. (2) lit. y)	Articolul 14 alineatul (2): la litera y), cuvintele „asigură protecția drepturilor copilului” se exclud; se completează cu litera y ²) cu următorul cuprins: „y ²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului.”	Art. V, pct. 1 se propune în următoarea redacție: „Art. 14, alineatul (2): se completează cu litera y ² cu următorul cuprins: „y ²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului”.	Se acceptă (8 - pro)	„Art. 14, alineatul (2) se completează cu litera y ² cu următorul cuprins: „y ²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului”.
9.	Direcția generală juridică	Art. V pct. 2 Art. 29, alin. (1) lit. j) lit. q)	2. Articolul 29, alineatul (1): la litera j), cuvintele „a autorității tutelare,” se exclud; litera q) va avea următorul cuprins: „q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală, în condițiile legislației.”	La Art. V pct.2 sintagma „în condițiile legislației” necesită a fi înlocuită cu norme de trimitere exprese la Codul familiei și Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți. Astfel, încât, să fie precizat expres care sunt normele legale și care sunt atribuțiile de autoritate tutelară locală pe care trebuie să le exercite primarul.	Se acceptă parțial (8 - pro)	Trebuie de menționat că norme referitoare la autoritatea tutelară se conțin și în Codul civil. Prin urmare, enumerarea tuturor actelor legislative relevante (care ar putea fi mai multe) nu este o soluție mai corectă decât sintagma generalizatoare „în condițiile legii”. Astfel, art. 29, alin.(1) lit. q) va fi expus în următoarea redacție: „q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală, în condițiile legii.”

1	2	3	4	5	6	7
10.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. I pct.4 art. 53 alin.(2)	Art.53 alin.(2) în final se completează cu următorul text: „Părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului.”;	Se exclude propunerea autorilor de a completa art.53 alin. (2) cu următorul text: "Părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului." Formulara propusă deja se regăsește în alineatul (5) al art.53. În alineatul (5) această formulare se încadrează mult mai bine decît în alineatul (2).	Nu se acceptă	Alin. (5), art. 53 se referă la dreptul copilului de a se adresa autorității tutelare pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, iar de la vârsta de 14 ani - instanței judecătorești, în timp ce propunerea de completare a alin. (2) stabilește, că părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului.
11.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. I pct.4 art. 53 alin.(7)	Art. 53 se completează cu alin.(7) cu următorul cuprins: ”(7) Persoanele fizice care dețin informații despre un caz suspect de violență, neglijare sau exploatare a copilului sînt obligate să comunice acest fapt autorității tutelare locale/teritoriale sau organelor de drept.”	In alineatul (7), după cuvântul „informații”, se adaugă cuvântul „veridice”. Este important că informația să fie veridică. De altfel, riscăm că cetățenii să fie obligați să se denunțe unii pe alții în bază unor presupuneri sau zvonuri.	Nu se acceptă	Norma alin. (7) are drept scop de a încuraja sesizarea cazurilor suspecte de violență, neglijare sau exploatare a copilului, iar veridicitatea informației urmează a fi verificată de autoritățile competente.

1	2	3	4	5	6	7
12.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. III art. 201 ²	<p>Articolul 201². Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești</p> <p>(1) Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.</p> <p>(2) Refuzul sau eschivarea cu rea-voință, sub orice formă, a părinților de a (re)integra copilul în familie, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 150 de ore.</p>	<p>Se propune excluderea articolului 201²</p> <p>Este inadmisibil să introducem pedeapsă penală pentru „exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești” sau „eschivarea” de la exercitarea acestora, atât timp cât, nu avem prevăzut în legislație o listă clară și exhaustivă a acestor obligații. Sub incidența Codului penal trebuie să cadă doar acțiuni ce țin de violență, exploatare, abandon sau acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea, copilului.</p>	Nu se acceptă	<p>Articolul 201² prevede pedeapsa penală a părinților pentru eschivarea cu rea-voință de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului, precum și pentru refuzul sau eschivarea cu rea-voință, sub orice formă, a părinților de a (re)integra copilul în familie. Așadar, răspunderea penală nu se stabilește pentru „exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești”.</p> <p>De asemenea, menționăm că aplicarea pedepsei penale o va hotărî instanța de judecată, în funcție de specificul fiecărui caz individual.</p>
13.	Deputatul Valeriu Ghilețchi	Art. III art. 201 ³	Articolul 201 ³ . Împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa	Articolul 201 ³ va avea următorul conținut: ”Împiedicarea executării hotărârii judecătorești privind	Nu se acceptă	Articolul 201 ³ a fost exclus din proiect. (vezi pct.7 din sinteză)

1	2	3	4	5	6	7
			<p>împiedicarea neîntemeiată a unuia sau ambilor părinți să comunice cu copilul ori să ia parte la educarea lui, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității în la 120 de ore.”</p>	<p>dreptului părintelui care locuiește separat de copil de a comunica cu copilul sau de a lua parte la educarea lui, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.”</p> <p>Formula „împiedicarea neîntemeiată” este foarte vagă. Separarea părintelui de copil are loc, de regulă, prin hotărâre judecătorească. Instanța este cea care stabilește modul în care un părinte poate să-și vadă copilul. Prin urmare, penal trebuie sancționat împiedicarea executării hotărârii judecătorești.</p>		

Oxana DOMENTII,
Președinta Comisiei